

Surlódásbaka

Kiadja a 65.- gyalog ezred
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A cs. és k. 65. gy. ezr.
Tábori újsága.

A befolyt teljes összeg az ezred
özevgy és árva alapját gyarapítja.

A LEGDRÁGÁBB KINCS.

— GONDOLATOK. —

Írta: v. **Möller Károly** alezredes, ezredparancsnok.

Harc tér, 1917. május hó

Legdrágább kincsünk az ember, különösen az egészséges ember. Ma, az óriási vérvesztés után — s amikor a születési számarány is visszaesést mutat — drágább mint valaha. Ezt a nem épen új, de mégis legtöbbször csak *elméleti* elvet nem csupán mint a világháború egyik katonája teszem magamévá, hanem mint a jövőbe tekintő ember és emberbarát, aki alaposan ismeri a családi élet örömeit és fájdalmait a maguk ezerféle nemében és különféleségében.

Az állam és a társadalom feladata, hogy az eljövendő békében megvédje az embereket még saját magukkal szemben is, sőt főképp saját maguk és felebarátaikkal szemben. Véleményem szerint e téren igen nagy és hálás szerepet kaphatnak azok, akik népük igazi javáért munkálkodnak. Mert sokan szeretik ezt magukról megállapítani, pedig a megállapítás nem mindig talál. A népjólét ily irányú fejlődésére és legdrágább kincsünk megvédelmezésének erre a részére nem tudok, de nem is akarok itt kiterjeszkedni. Nekem arra kell szoritkoznom, hogy csupán azzal a gondoskodással foglalkozzam,

amelyet most a háború alatt kell gyakorolnunk az emberiségnek kezünkbe átadott része felett és ez népünknek virága: a katona.

A háború egy természeti jelenség, amelyből az emberi tudás Kain és Abel óta mindig megszégyenülten kerül ki. Borzasztóan nevetségesnek találom, amikor tudákos korcsma-bölcselek összeráncolt homlokkal és borús tekintettel meg akarják magyarázni: mikép lett volna ez a háború elkerülhető s amikor szabók és csizmadiák afelett vitatkoznak, hogy a rácot vagy muszkát esetleg épen bennünket terhel-e a háború kitörésének és tobzódásának bűne. Amit a háború okául felhoznak véleményem szerint az mind csak egy utolsó nyomás volt a már régóta megtöltött heverő fegyver ravaszán. Egyre azt kiabálják: „ki kellett volna idejében venni a töltényt!” Jó, jó: ha nem maga a természet töltötte volna meg! A természet pedig nem enged magának parancsolni.

A háború egy nagyon rideg természeti jelenség. A csapattömegek alkotják a viharfelhőket Ezeket dörzsöli addig egymáshoz, amíg tompán nem morognak, bősen lihegnek és vadul ordítanak. Ebből a surlódásból csap le

aztán a vörös mennykő: a *ver.* Nekünk ezt a surlódást tűrnünk kell. Sőt arról kell gondoskodnunk, hogy erősebben surlódhassunk az ellenséghez, mint az hozzánk, mert akkor a vér-villám jobban szökell az ellenség ereiből. És most elérkeztem a gondoskodás egyik neméhez, amelyet legértékesebb kincsünk felett gyakorolnunk kell. Ez harci fölényünk biztosításában áll, amelyet már béke időben úgy kellett volna előkészíteni, hogy ez a természeti jelenség egy gyorsan szünő nyári vihar legyen. A háborúban azonban egy pillanatnak sem szabad elmulnia, hogy fegyvereinket ne erősítsék. Egészen mindegy, hogy a mögöttes országrészekben élesítjük azokat, vagy jól megfenve idekűnn tartogatjuk. Ausztria-Magyarország seregei még egyetlen egy hadjáratban sem voltak olyan jól el látva, mint ebben a hosszú háborúban, amelyhez képest az előbbieket egyszerű korcsmai civakodásnak tűnnek fel. És a haderő ellátása magának a háborúnak produktuma, amely a háború folyama alatt jött létre; mert hogy a hadseregnek békében felkopott az álla — eléggé ismeretes. A hadseregnek ez a minden tekintetben nagyszabású el-

látása alkalmas arra, hogy bennünket a legértékesebb kincsünknek, az embernek megvédésében segítsen.

A hadsereg ellátása a fegyver, lőszer, egészségügyi-anyag, ruházat, élelmezés és a modern háboru mindennemű harci eszközének utánpótlásában áll. Ennek a sok mindenfelének előállításával otthon ugyszólván az egész nép el van foglalva s ez által gyakran ösztönyszerűen, gyakran pedig öntudatlanul védi a harc-téren levő férfiakat.

Nekünk azonban itt a fronton oda kell hatnunk, hogy ez a gyakran igen drága anyag ne közönséges játékbábukra, vagy madárijesztőkre kerüljön, hogy azok, akiket a mögöttes ország-rész nagy fáradsággal felruház, felfegyverez, ellát és élelmez igazi katonák legyenek, akiknek harci értéke a sok pénzt és verejtéket kifizesse és kamatoztassa azáltal, hogy az ellenséget egy jó és tartós békére kényszerít-sük, amely lehetővé fogja nekünk tenni, hogy a legdrágább kincsünket: az embert megvédjük azáltal, hogy magasabb kultur-fokra emeljük. *Egy megvert és*

megtört népnek ehhez nincs erefe. Azért lázad fel az emberi szellem a kishitű, gyenge szívű és gyenge szellemű sajnálatraméltó teremtések ellen, akik a mögöttes országrészekben itt is, ott is béke után jajgatnak, akik odadobnák az ellenségnek felebarátaik utolsó ingét is, hogy személyes és drága kényelmüket biztosítsák *Esek a minden áron való békekötés rab-szolgái.* Ezek balgaságuk mellett is veszélyes emberek. Azért veszélyesek, mert a „béke“ szó már ott muzsikál millió ember fülében.

Persze sok ember nem érti e zenét és nem veszi észre, hogy milyen üres ennek a fuvolának lágy dallama.

Röviden leszögezve: a *minden áron való béke öngyilkosság.* A béke-nyafogásnak el kell némulnia, mert mézes-mázos balgasága észre nem vehető helyen is megronthatja a haderő szellemét. Hogy mi lenne ennek következménye? Vesztett csaták, sok ezer emberről veszteség, veszteség a legdrágább kincsben. A veszített csatát mindig drágán kell megfizetni! Végül egy mindenáron való békére kényszeri-

tene bennünket, mely a tönk szélére juttatná hazánkat és még a jövőben is lehetetlenné tenné ugyszólván legdrágább kincsünk ápolását.

A mi, tehát a tisztek feladata gondoskodni, hogy embereink a magunk és hozzátartozóink érdekében állhatatosak maradjanak. Meg kell érteniök, hogy legdrágább kincsünk, elsősorban tehát a harctéri katona akkor van legjobban megvédve, ha szilárd elhatározásán véresen megtörik az ellenség utolsó kísérlete is, hogy bennünket és hazánkat össze-zuzzon.

Ezt a szilárd elhatározást nevelni kell. Ezért törekszem én mindig arra, hogy az emberekben önállóságot, öntevékenységet fejlesszek és leküzdjem a számos emberben rejlő akarat-nélküliséget. Ezért követelek én mindig jóakaratu, az ember lelkére és értelmére ható bánásmódot, amely megérteti vele a háboru keserű, de gyógyító szükségességét, a mely őt megelégedett, öntudatos harccossá, népének hősvé teszi. Egy elnyomott, észnélkül megkínzott, rosszakarattal körülvevett, mely tudatlanságban meghagyott,

T A R C A.

Iván, a szerető férj.

Iván, a népfelkelő hadnagy csak egy hete volt még otthon családi körében, de máris napirenden voltak a veszekedések. A felesége öngnagságával veszekedett naponta, no meg az anyósával.

Az anyósát rövidesen elintézte a többszörösen dekorált vitéz hadnagy. Mindjárt szabadsága harmadik napján kijelentette anyósának:

— Hallja! Ha még egyszer betesz a lakásomba a lábát, hát ki-rugom!

A hadnagy különben önző, kopszfejű vézna emberke volt. Apró vizslaszemeivel mindent látott, mindent észrevett, ami nem az ő kényelmét szolgálta. És ez ellen mindannyiszor erőlesen kikelt:

— Ha az ember hazajön a harctérről, ahol a vért ontotta, hát csókoljon itthon mindenki kezét...

Ezt mondogatta gyakran. Máskor meg lármát csinált, ha a leves forró volt és botrányt ha hideg volt. Pénzt nem szívesen adott az asszonynak és nagyon kurtán bánt vele, holott ugyanakkor idegenekhez mindig előzékeny volt.

A felesége meg is jegyezte szerényen:

— Nem értem Iván te mindenkire barátságos vagy, csak a tulajdon feleségedhez nincs egy jó szavad se

Máskor meg így duzzogott az asszony:

— Ha velem együtt ebédel... nem szól maga egy szót se. Ebéd után, ahogy leteszi a kanalat, rögtön kávéházba siet és ott ül estig.

Ilyenkor az asszony sirt. Boldogtalannak érezte magát. Irigyelte azokat az asszonyokat, akikhez gyengédek a férjeik. Ő maga nem bánta, hogy az ura jobbra balra megcsalta, de legalább otthon lett volna hozzá kedves, előzékeny, udvarias. De még azt se?

Iván, az önző férj maga se ismerte ki magát a feleségével. Az

asszony vele egykoru volt. Korán vette nőül gyermekkori szerelmét, úgy, hogy harminckét éves korában már tíz éves férj volt. Az asszonyt valóságos rabzolganőjének nevelte. Az asszonnyal manikűröztette a körmeit — mielőtt a virágárus üzletbe ment udvarolni, az asszony masszírozta reggelenként, sőt — ki hinné — az asszony mosta meg a lábát is. Mondom, Iván nagyon önző volt és mindemellét folyton hibákat keresett az asszonynak, aki ugyan nem volt szép, de csunyanak se mondható. Asszony volt, csendes, gyermektelen szomorú asszony Férfiáldozat, a szó leg-szorosabb értelmében véve.

Egyik nap reggelén Iván szemrehányásokat tett amiatt az asszonynak, hogy mialatt ő a harctéren a hazaért küzd, itthon ez asszony ebben a nagy drágaságban és éhínségben annyira meghízott, mint egy tehén.

— Mit? Én tehén? Vondd vissza rögtön, sikoltotta az asszony, vondd vissza Iván, mert én nem tudom mit csinállok veled

összevert ember sohasem lesz erős a harcban, de nem is lesz erős a békében, amikor pedig inkább lesz szükség erős emberekre, mint valaha. Én azt akarom, hogy katonáim emelt fővel és meglegedett tekintettel haladjanak az életben; a magyar erőt és nagyságot akarom bennük látni, még a legszerényebb kunyhó lakójában is.

Szent kötelességünk, hogy az embert, — anélkül hogy ezt észrevenné — minden szóval, minden tekintettel és minden mozdulattal erőssé és értelmessé neveljük. Nem' kapkodok terv nélkül szavak után amikor például mozdulatról beszélek. A katona köszöntése egy mozdulat. Ha én a katona köszöntését korrektil és barátságosan viszonzom, akkor megtisztelve, megbecsülve érzi magát és ezáltal öntudatát emelem. Ellenészetben lehangoltságot és kedvtelenséget idézek elő az érzékeny lelkükben. A nemtörődöm emberek pedig tovább szundikálnak. Akik hanyagul viszonzozzák a köszönést, vegyenek példát lovagias legfőbb hadurunktól, aki minden egyes katonát érdemesít arra,

hogy szívélyesen fogadja köszönését. Pedig ő király!

A mal háboru megköveteli, hogy minden egyes ember az ütközet számos mozzanatában ugyszólván maga magának legyen parancsnoka, mert árván áll két traverza között, szakaszparancsnoka messze van és az ellenség nem igen enged időt arra, hogy parancsot kérjen. Minden ember önönmagának kell hogy parancsoljon és ez a parancs az elhatározott, feláldozó, bátor és vakmerő magyar csata-jelszó, a „Rajta” legyen. Ezt a tisztnek felvilágosító, jóakaratu, az embert testileg és lelkileg ehhez előkészítő munkával kell elérnie, a mely munkának éppen most a döntés előtt legkevésbé szabad lanyhulnia.

A Ludwig-baka hála Istennek olyan katona, aki büszke ezredére, fegyelmet tart — nyereség alkalmazása nélkül is — bátor, önfeláldozóan bátor, de még sok tekintetben — hogy úgy mondjam — tapintatos finomsággal kell köszörülni és simítani, hogy az értékteljes modern harcosnak mesterei mintája legyen. Mindez a tisztnek dolga és azt látom,

hogy egyre több és több Ludwig baka tiszt egyetért az én eszméimmal és hogy az ezred egyre több és több katonai értéket nyer. A szellemet nem lehet beparancsolni a katonákba. A szellemet nevelni kell a nevelt segítségével.

Igy felruházuk legdrágább kincsünket, a katonát olyan eredményekkel, amelyek lehetővé teszik számára, hogy csekély veszteséggel az ellenfélnek oly súlyos veszteséget okozzon, amely az ellenséget a magyar békére fogja kényszeríteni és nem az oroszra. Ezek az erények nem csupán legdrágább kincsünkben tartanak meg sokat számunkra, hanem a békét szerzik meg nekünk, azt a békét, melyet mi is forrón óhajtunk, hogy ez a béke legdrágább kincsünknek védelmet nyújtson és értékben emelje. Azt hiszem, hogy az én szellememben öntudatra és önállóságra nevelt, tisztjeikhez mindenkor hű és odaadó emberek, akiket a haza kezéinkre bízott, a békében is maguk fognak munkálkodni értékük emelésén lovagias és fegyelmezett szellemben a király és a haza üdvére. — Győzni fogunk!

— Tan nem igaz? — kiáltotta a férj. Én nem szoktam hazudni!

— Hazudsz! Hazudsz te nyomorult!

— Elhiztál mint egy tehén... Ezután nem is foglak másként hívni, amíg ilyen kövér leszel, mint Riska.

Az asszony a haját tépte kétségbeesésében:

— Vondd vissza! Megöllek!

— Riska! Ilyen közönséges Riskával nem is állok szóba — mondotta a férj, — hetykén feltette lapos tisztisapkáját és becsapta maga után az ajtót.

Elrohant. Egyenesen a szokott kávéházába ment és kiült a szép tavaszi napsütéses reggelen a kávéház terraszára és egy kávét hozott mézzel és pirtott kenyérral.

Éppen a kávéját kevergette, amikor nagy sietve jött a szobalánya és egy levelet nyújtott át neki és aztán visszasietett, kis kendőjével takargatva hiányos öltözetét.

Iván felbontotta a levelet. A fe-

lesége írása volt Szórol-szóra ez állt a levélben:

„Mire e sorokat olvassa, már nem vagyok az élők sorában. Isten vele. — Emma.”

Iván egy pillanatra elsápadt és a reggelit a torkában érezte. Körülnézett. A szobalányt kereste, de már az messze járt.

A kávéház előtt hivatalnok lányok siettek el tarka, fantasztikus ruhákban és kíváncsian nézték a terraszon egyedül reggeliző tisztet. Egyik-másik rámosolygott Ivánra.

Iván reszketett. A feleségére gondolt. Ugy ismerte, hogy amit ígér, mindig be is váltja. Komoly asszony Kár érte szegényért, hiszen valósággal feláldozta magát érte.

„Komisz vagyok Komisz szivtelen ember! — mondogatta magában. Szegény asszony!”

Ivánt előntötte a melegség. Kopasz feje izzadt, úgy, hogy a víz a nyakába csorgott. Csak percek múlva tért észre: meg kell akadályozni az öngyilkosságot. Hátha még nem késő. Kiitta meg-

maradt kávéját, azután szokásához híven egy kis vizet, aztán csendesen, de remegő hangon így szolt a pincérhez:

— Fizetni!

— Igenis — mondta a pincér és ellibbent.

Iván várt az asztalnál, de idegeit mind jobban érezte. Idegesen dobolt az ujjával a márványasztalon. Sokaig jön ez a fizető!

— Fizetni! — ordított be a kávéházba és kétségbeesetten nyomta a csengetyű gombját.

A fizető nemokára kilendült a kávéházból és Iván elé perdült.

— Kávét — méz kenyér —

— Korona ötven! Köszönöm... benne van...

Iván felállt és csak most érezte, hogy lábai roskadnak, hogy hiányzik ináiból az erő. A kávéház előtt a nők valósággal korzóztak. Fial asszonykák libbentek el előtte. Tavasz volt. Iván kinyújtózott. A nap sugar felmelegítette sápadt, vértelen hideg arcát.

„Szegény asszony mormogta Talán már halott. Szegény...”

A „Zita Katona-otthon“ felavatása.

— A Ludwig bakák üdülőtelepe.

Keletgaliczia, 1917. május 10.

A hatvanötösök parancsnoka Möller alezredes már régebben létesített legénységünk számára katona otthonokat, de az akkori viszonyok lehetetlenné tették ezeknek megfelelő kiépítését és berendezését. A Ludwig-bakák igazi, a célnak megfelelő katona-otthonát most létesítette ezredparancsnokunk.

Ez a katona-otthon nem egy egyszerű „kaszinó“, ahol néhány katona nagyrítkán összegyűlhet egy kis teára, hanem olyan telep, ahol embereinknek megfelelő helyük és idejük van a pihenésre. A gyönyörű fekvésű, nyaraló-szerűen épült otthonban egyszerűen négy tiszt és 120 ember üdülhet teljes tiz napon át. Eme idő leteltével újabb kifáradt emberek váltják le azokat, akik már alaposan kipihenték magukat.

A Zita királynő Ő felségéről elnevezett katona-otthon ünneplés megnyitása május hó 10-én történt. Délután félhet óraker a telep előtti parkban állottak fel

az otthon első lakói, az ezred tiszti-küldöttsége és a szomszédos ezredekől megjelent tisztvendégek. Möller alezredes megérkezésekor a Klicka ezredkarmester által vezényelt zenekar erre az alkalomra szerzett Möller-indulóval fogadta. A katonaitiszteletadás után rövid beszéddel nyitotta meg ezredparancsnokunk az általa megalkotott katona-otthont.

Nem csupán Ő felsége parancsának tettünk eleget — mondotta amikor ezt az otthont létesítettük, hanem szívünk sugallatát is követtük. Az ember legértékesebb és pótolhatatlan kincse az államnak. Nekünk ezt a drága kincset kimélni kell! Mert nemcsak az a feladatunk, hogy győzzünk, hanem hogy embereinket kiméljük és a haza számára megtartsuk. Kimélettel kell győznünk! Magyar katonák! Ő felsége, aki a Ludwig-bakákat úgy szereti mint gyermekeit. Éljen!

Iván az órájára nézett.
„Késő. Már késő. Megtörtént. Szegény asszony“

Hirtelenében elgondolta, hogy most, háború után milyen értékes lesz a férfi. Milyen jó pártit csinál még, hisz a legszebb korban van. Özvegy ember kapósabb, mint az elvált. Azt nem muszáj senki-nek se tudni, hogy a felesége ő miatta lett öngyilkos. (Csak az újságok ne írjanak róla.) Hopp! Ez kellemetlen volna. Csak nem irt leveleket az asszony a lapoknak. Botrány lenne belőle. Hm. Iván kis angol bajuszát rágsálla. Egy hölgy-ismerőse ment a kávéház előtt. Szalutált neki. A hölgy fel-tűnő barátsággal üdvözölte.

Iván újból az óráját vizsgálta:
— „Hm! Most már igazán késő... Elvégeztetett. Csak a kihűlt holttesthez érnék haza.“

Elgondolkozva simította meg az állát s idegessé tette e pillanatban szakállas arca. Kétnapos szakáll borította állát. Átszaladt a szomszéd borbélyüzletbe borotválnozni. (Most már ugyanis későn érkeznek haza. Az

öngyilkosságot ugyse tudná megakadályozni.

A borbélyüzletben egy keveset vánia kellett, míg sorra került. A borbély szappanozás közben vicceket suttogott Iván fülebe. Iván nem is hallotta. Gondolatban otthon járt. Az asszony ott hever átlótt halántékkal a diványon. A szőnyeget, a drága perzsa szőnyeget biztosan bevérezte... Azóta a mentők is biztosan elmentek már

A borbély elkészült. Szépen lesöpörte Iván ruháját egy kis seprővel és előzékenven hajlongott.

Iván kitámolygott az utcára. Szórakozottan állott meg a járdá közepe. Egy ur nekiment:

Pardon!

Iván tünődve nézte a körüti kirakatokat. Egy könyvkereskedés kirakatában gyászkeretes levélpapírost pillantott meg. Bement az üzletbe. Válogatott a levélpapírok között. Egy vékony, sápadt kisasszony szolgálta ki. Áttetsző viasszerű uj-jain vékony aranygyűrűk forogtak minden mozdulatra. Iván megvette

Háromszoros éljentől visszhangzott az erdő és bakáink arcán megjelentek a szeretet fény-sugarai királyuk iránt, aki igazi szeretettel gondolt rájuk, amikor ennek az áldásos intézménynek alapját lelki jóság sugallta parancsával megteremtette.

Ezredparancsnokunk sorba ment bakáinkhoz, az első üdülőkhöz és részletesen érdeklődött hogy-létük iránt. Boldogan felelték mindnyájan, hogy pompásan érzik magukat.

Möller alezredes ezután a tisztikar és a vendégek kíséretében — Katona főhadnagy kalauzolása mellett, aki a telep építési és berendezési munkálatait vezette — megtekintette az otthont. Valamennyien elragadtatással nyilatkoztak az üdülőtelep festői fekvéséről és mintaszerű megépítéséről. Négy tiszti szoba, kényelmesen elhelyezett legénységi szállásos, étkezőhelyiség, társalgó és könyvtár van az otthonban. A telep sűrű erdőben, lejtős domboldalon épült. Az épület előtt sétahelyet létesítenek. A parkban asztalok és lócák vannak, hogy bakáink jó időjárás esetén a frissítő szabad ég alatt

a legfinomabb doboz gyászkeretes levélpapírost és fekete pecsétviaszt.

„Most már fekete mandzetta gombot is veszek, meg gyászszalagot“ mormogta magában és a következő percben már gyöngyöző homlokkal alkudozott a divatárú kereskedővel. A divatárú üzletből boldogan távozott, mert félt az ismerős kereskedő kérdésétől, hogy kit is gyászol tulajdonképen.

Iván újból az utcán volt. Egyik hirdető oszlopnál megállott és nézte a színházak, mulatók programját. Csak nagy későn jutott eszébe, hogy tulajdonképen már nem is mehet színházba a *gyász miatt*, sőt az előre váltott orfeum jegyét is tovább kell adnia.

Hazafelé vette az útját. Utközben mindenkit megbámolt. Irigylte azokat az embereket, akik gondatlanul libbentek hölgyekkel karjukon a forró tavaszi napsütéses utcán. Generálisok mentek el mellette, akiket csak megbámolt, de nem szalutált nekik. Cigarettrára gyújtott volna, de otthon felejtette a tárcáját. Erről megint a felesége

tartózkodhassanak. Maga a telep olyan benyomást tesz a látogatóra, mint a leggyönyörűbb fürdőhely.

Két üdítő-vízű hegyi forrás van az otthon mellett, a Károly és Zita-forrás. Az üdülő telepen állandóan egy orvos tesz szolgálatot. Üdülő-bakáink jobb ellátásban és szeretet-adományokban részesülnek. Cipész és szabóműhely is rendelkezésre áll a telep lakóinak, hogy elnyűtt és megviselt ruházatukat megfelelően kijavíthatassák. Ezredparancsnokunk a telep kibővítését és fejlesztését tervezi és a hatvanötösök szerető hozzátartozóin mulik, hogy az otthon minden tekintetben megfelelhessen rendeltetésének, mert ezredünk már eddig is nagy áldozatokat hozott a telep létesítése érdekében, melynek fenntartása további áldozatokat igényel.

Az otthon megtekintését vacsora követte, amelyen Möller alezredes, Polnisch, Albrecht és Fritsch kapitányok, Reich főhadnagy, Katona főhadnagy, Léhner számv. hadnagy, Harmath hadnagy a vadászszázad parancsnoka, zászlóaljaink három-három-

tagu tisztí küldöttsége Keul főhadnaggal élükön és a szomszédos ezredekől megjelent vendégek vettek részt.

Kellemes társalgás közepette és Patai primás zenekarának muzsikája mellett telt az idő éjfélig, amikor Möller alezredes bucsút vett a megjelentektől. Ezredparancsnokunkat és segédtszjtét, Polnisch kapitányt hangos eljenzés kísérte, amikor a katonatthont elhagyták.

* * *

A „Zita-katona otthont“ Möller alezredes tervei és utasításai alapján Katona főhadnagy építette fel és rendezte be amerikai gyorsasággal. Katona főhadnagy ebbeli érdemeit e helyen is le kell szögeznünk. Az otthon berendezése és könyvtára — amely magától értetődően még hiányos és kezdetleges szeretetadományokból gyűlt össze. Reméljük, hogy a hatvanötösök hozzátartozói szeretettel fognak gondoskodni arról, hogy otthonunk felszerelése és könyvtára gyarapodjék, míattal pihenésre szoruló embereink óráit teszik kellemesebbé.

Grünwald Nándor, zászlós.

jutott az eszébe. „Szegény asszony. Már hideg a teste. Nemsokára kiviszik a temetőbe a föld alá.“

Egy temetési vállalkozó fekete táblás üzlete előtt találta magát. Ösztönszerűleg benyitott az üzletbe.

Iván rosszul érezte magát a koporsók között. Tekintete egy csomó gyászjelentésre esett, majd lefényképezett ravatalokat bámult. A temetkezési vállalkozó igen előzőkeny fekete szakállas, kopasz ember volt. Fekete ruhában járt és természetes hasán vastag aranylánc feszült. Sokat magyarázott, beszélt, hivatkozott előkelő megrendelőire.

Iván hosszas alkudozás után megalkudott vele egy másodosztályú temetésben. Előleget is adott.

Szinte jól esett, amikor a fojtott levegőjü üzlet után újból a szabad levegőn volt. Szette volna karjait kitarva bekiáltani a varázsos, virágillatos levegőbe:

— Élni! Élni! Élni!

Hazafelé vette az útját. Egy kis hűvös szél magához terítette.

A lakása ajtaját nyitva találta.

(Rossz jel) Egyenesen a hálószoba ajtajához lépett. Hallgatózott. Csend. Mindenütt halálos csend. (Rossz jel.) Óvatosan rátette a kezét a kilincse és szivdobogva reszkető inakkal nyitotta ki az ajtót.

Különös látvány tárult elébe. A felesége a toalette tükör előtt ült és éppen akkor akarta kétségbeesett sietséggel megtölteni a pisztolyt. Körülötte a földön szanaszét szétdobált rozsdás pisztolygolyók hevertek. Ugy látszik válogatott öngyagsága a golyókban.

Amikor az asszony meglátta a férjét gyorsan megtöltötte a pisztolyt és kétségbeesett sikollyal emelte fel az öldöklő szerszámot, hogy megölje magát.

Iván megkönnyebbülten sóhajtott fel. Lassu, lomha léptekkel odament az asszonyhoz, megfogta a kezét és kivette görcsösen szoruló ujjai közül a pisztolyt:

— Ne csinálj kérlek számárságokat — mondta csendesén Iván és egy cigarettára gyujtott

Munk Arthur dr.

Béke-kölcsön.

— A hatodik hadikölcsön. —

Magyarország pénzügyminisztere kibocsátotta a felhívást a hatodik hadikölcsönre vonatkozóan. Ellenségeink makacs magatartása miatt már hatodszor kénytelen tehát az állam polgárainak áldozatkészségét igénybe venni.

A hosszantartó háboru a polgárok igen nagy részét a harctereken találja, s így az állam kérő szava a harctéri katonának szól. Nem fogjuk ezuttal a kölcsön előnyeit fejtegetni, csak mindenes emberünk lelkiismeretére apellálunk. Kötelességünk segítséget nyújtani az államnak, amely testi erőnk mellett anyagi erőnket is jogosult igénybe venni. Mindenünk az államé, mert mi alkotjuk. Amit az államnak adunk, magunknak adjuk, az állam erejét növelve a mi erőnket gyarapítjuk, támogatásunkat tőle megvonva saját magunkat gyöngítjük.

A hatodik hadikölcsön: a békekölcsön. Az államnak ezuttal nyujtott támogatásunkkal a békemegvalósításához szolgáltatunk eszközöket. Tartózkodásunkkal tehát a béke létrejöttét késleltetjük.

Ezredünk jó hírre és becsülete kívánja meg, hogy miként vérünket nem sajnáljuk, anyagi erőnkkel is áldozunk. Ezredünk páratlanul nagy véráldozatot hozott. Nevetséges kicsinyeskedés lenne tőlünk, ha kis tőkünket jobban félténők, mint életünket, akkor, amikor a hadikölcsön nem is áldozat, hanem hasznos és biztos tőke-befektetés. Ezredünk becsülete multhatatlan kötelességévé teszi mindenkinek, hogy tehetségéhez képest jegyezzen a hatodik hadikölcsönre.

A jegyzésekről időközönként be fogunk számolni. Reméljük, hogy nem fog szégyenkezniünk kelleni a számokkal.

Terjesszük a Ludwig-bakát ismerőseink és hozzátartozóink körében!

Hétezerötyszázötvenöt . .

Ki vagy Te, névtelen álomlovag
Itt a kereszterdű szélén?
Hol formált emberré az anyaméh
A szerelem csóktól csengő éjén?
Milyen volt a szemed? Kusza fűrtjeidben
Turkált e lágyan női kéz
S a szeretkezés vad mámorában
Hívott e táncra a kéjvitéz?
Óh látom, hogy rohantál a muszkára, rákra —
Míg egy bajonett le nem dőött.
S most nem tud rólad senki, csak fejfádon
E szám: hétezerötyszázötvenöt.

Óh hogy szeretném a sirhanton át
Megszoritani a kezéd
S féregette csontos arcodról
Letörölni könnyedet.
Hogy fájhat az a rohadt husdarab,
Mit szívnek hiv az élet.
Hisz szőke mátkád s büszke anyád
Gyászkönyvet sem sirt érted.
Ők várnak, várnak s lázas éjszakákon
Ha megjelensz az álmaik fölött,
Halkan kérdik, mért van irva homlokodon
E szám: hétezerötyszázötvenöt.

Foszló hüvelyedben itt sincs nyugodalmad
Óh számozott álomlovag;
Itt is, a pihenés örök bölcsőjében,
Shrapnell meg gránát vijjogat.
Hol horkanva szétrobban a bomba,
— Mint viharban a sárga levelek —
Zörgő csontjaitok néma zokogással
A véres földön szerte repülnek . . .
Halgatag bánattal míg a keresztekét járom,
A sok fekete számra ráborul a köd .
Egy pillantás még, aztán én is megyek. Óh
(álmodj tovább
Névtelen hétezerötyszázötvenöt.

Lebovics Sándor, zászlós.

Mit csinál a háboru után?

**Körkérdés az ántánt-
vezérekhez.**

(Az ellenségtől visszaszökött tu-
dósítónk jelentése.)

Még teljes erővel dul a há-
boru, de valahol a távolban már
ködképként kibontakoznak a bé-
ke szilhuettjei Békéről álmodoz-
nak az ujságok, békéről álmodnak
a nemzetek, békegalambok röpkö-
dnek a levegőben, de miként
az egyszeri ember a sok fától
nem látta az erdőt, éppúgy a sok
béketörekvéstől, békekongressz-
zustól nem látjuk egyelőre a
békét sem. Nehogy azonban a
békekötés váratlanul és informá-
latlanul érjen bennünket: meg-
interjuvultuk az ántánt-nemzetek
összes valamirevaló vezetőfér-
fiait, hogy a háboru utáni ter-
veikről, céljaikról beszámolót ad-
janak. A beérkezett válaszokat
— melyekért a Reuter- és Ha-
vasügynökség felelősséget vál-
talt — az alábbiakban adjuk.

* * *

Naiv kérdés! Háboru után
megvalósítom életem legszebb
ábrándképét . . *Bevonatok Tri-
estébe*, kibérek egy féregmentes
hónapos szobát és abban folyton
azt fogom hajtogatni: „Sacra-
mento, ha ez a háboru csak egy
hónappal tovább tartott volna! . . .“

Generalissimus [^]DORNA.

Miután a harctéren nem lesz
többé módomban, a magánéletembe
fogok — *olssavonalni*.

KUROPATKIN, tábornok.

Operett színésznek megyek.
Offenbach Orfeuszának ez a dalja
egészen jól fekszik nekem: „*Vol-
tam király Beociában*“

MIKLÓS, excár.

Háboru után elmegyek egy pár
különóra — *Hindenburghoz*. A
tandijat már ugys előre lefizettük.

HAIG, tábornok.

Dé én is — *Mackensenhes!*
NIVELLE, tábornok.

Jó keresztény vagyok s mint
ilyen, a háboru után gyakorolni
fogom a keresztény erények leg-
szebbikét a — *lemondást.*

LLOYD GEORGE,
volt miniszterelnök.

Hogy mit fogok csinálni a há-
boru után? Azt, amit a háboru
előtt és alatt csináltam. *Üzletet.*
üzletet és még egyszer üzletet!

WILSON,

a „Caillagos Lobogóhoz” címzett
vegyeskereskedés cégfőnöke.

Hehehe! A békekötéskor ki fo-
gom jelenteni, hogy mindig is
szimpatisáltam az — osztrák-
magyar monarchiával.

NIKITA, a kis ravasz.

A háboru után sürgős beszélni
valóm lesz — *Romanow Miklós*
barátommal.

GYÓZÓ MANÓ,
azelőtt Viktor Emanuel
olasz király.

Hát ezt sem tudják? Termé-
szetes dolog, hogy meglnt *Ho-*
hensollern lesznek!

AZ OLÁH KIRÁLY.

Hogy mit csinállok majd a há-
boru után? Azt magam is sze-
retném tudni.

VENIZELOSZ.

A békeidőben a német U-ha-
jók mintájára megvalósítom az
angol *tengeralatti flottát.* E cél-
ból buvárokkal kiemeltetem az
elsüllyesztett angol hajókat

Lord FISCHER,
Anglia tengerészeti minisztere.

Ki mer nekem békéről be-
szélni? Nálam mindörökre há-
boru lesz. Hát nem tudják, hogy
Szalonikiben — *megnőszültem?*

SERRAIL.

Hogy mit csinállok háboru
után? Nem értem a kérdést.

Hát még mindig háboru van?

PETÁR,

levélcim: Korfu,

Achilleon-utca 18. III. e. 4. a.

A háboru után *önállósítottam ma-*
gam és egymagam elfoglalom a
Boszporust, a Dardanellákat és
ráadásul Konstantinápolyt

MILJUKOV,

v. orosz külügyminiszter.

Háboru utánra ajánlom kitü-
nően vezetett ügyvédi irodámat,
hol minden peres ügyet a leg-
gyorsabban és a legjutányosab-
ban elintézek. Specialista váló-
perekben. Hölgyeknek külön be-
járát.

POINCARÉ RAYMOND,

köz- és váltóügyvéd,
azelőtt Franciaország elnöke.

Háboru után önkénteseimmel
Németországba vonulok vendég-
szereplésre, a — *Wintergartenbe.*

ROOSEVELT.

A jelentések hitelül:

— *Moll.* —

Mindenkinek megküld-
jük a „Ludwig bakát”,

aki ezredünk özvegy- és
árva alapja javára kiadóhi-
vatalunk utján bizonyos ösz-
szeget beküld. Tábori uj-
ságunkat mindaddig küld-
jük, amíg a beküldött ösz-
szegből a lap árának meg-
felelően telik. — *Címünk:*

K. u. k. Inf. Reg. No. 65.

Ludwig baka kiadóhivatala

Cs. és kir. tábori posta 618.

Tábori strófák.

Krumpli hiány.

Hát csoda az három
Év után

Hogy otthon nagy a
Krumpli hiány?

Azt mondta otthon az öcsém

A második béből:

Ha nincs krumpli — hát

Rekvirálják az *órákat*

A polgárok — zsebéből

Kollegák.

Multkor sokat lőtt az orosz

Nappal

S beszéltem a trénnél a tábori

Pappal

Mindkettőnk idege feszült

Mint a hur

Én szoltam hozzá: „hogyan vagy
[kedves

Kollega ur?”

Mire a papom sápadtan

Felugrik s rám pattan:

„Elnémitom rögtön a csunya gé-
[gád

Mért volnék én neked — kolle-
[gád?”

— „Csak azért mert a front mö-
[gött

Itt hátul

Egyformán félünk mi ketten

A gránáttal

Szabadság — szerelem.

A szabadságnak minden tiszt

Örül

Pláne akinek szerencséje van

A nők körül

Am inkább vóna

Bépest helyett egy pusztára róna

Képzelnék csak:

Kikezdett velem Pesten

Egy hatvanéves matróna

Kedvező időjárás miatt

Ne gondolják hogy a

Stokholmi

Gyűlés holmi

Panama

Nana . . . Nana!

Összegyűlnek most a

Cucilisták

S felolvasnak ottan majd

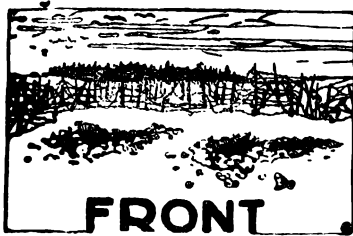
Egy listát

Melynek ez lesz majd a vége

„A *kedveső* időjárás miatt

Elmarad a — béke!!!”

— *targ.* —

— A diadalvonatokra gondok ebben a pillanatban, azokra a vonatokra, amelyek a véres háború megmaradt hőseit fogják hazaszállítani. Azokra a mozdonyokra, amelyek gyorsabban, lelkesebben fognak robogni a mesebeli táltosoknál és azokra a piros négyyszögletes fülkékre, amelyek már nem a vér színe fog ragyogni, hanem az életé. Ezekre a kocsiakra, amelyek tompa gördüléssel már majdnem három éve szállítják az árkok számára a bakákat és akkor az árkok sokat szenvedett népét fogják hazavinni. Akkor, ha majd bekövetkezik a teljes leszerelés, amikor a fegyverekből és ágyukból csak diszlövés hangzanak el, amelyek nem sebeznek, nem ölnek. Milyen szépek is lesznek ezek a diadal vonatok, amiről évek szenvedése fog glóriaként leragogni. A hősvék nem látszanak ki a babér tömegből. Minden állomáson fiatal lányok fognak a mozdony elé ugrani, hogy ne haladhasson tovább, amíg sorra nem csókoltak minden mundérost. . . Milyen szépek lesznek akkor ezek a rutvasutú kocsik. Szalónkocsik, szentélyek, amelybe ha lábát beteheti, boldognak fogja magát érezni a halandó. . . Boldog lesz az is, aki egy kéréses tenyerű árokemberrel kezét szoríthat, aki megfoghatja egy pillanatra gyűrött köpenyét és mennyei örömet fog érezni az a lány aki átölelheti. Ha majd bemasiroznak a garnizon utcáin, kidomborodnak a nedves agyagtól horpadt mellek, megfeszülnek a petyhüdt izmok, tiszták lesznek a sötétségtől elhomályosodott szemek és a diadalének szolozsmája hangzik fel panaszra sosem nyitott ajkukon. . . Az uttest megpuhul a lány kezek hintette virágoktól, azon lépkednek a bakák, akiknek hosszú időn át csak sárba és

vizbe mélyedt a bakkancia. Akkor virágokban gázolnak és csókokban fürdenek a kéréses tenyerű, szurtos bakák. Ha majd egyszer hazatérnek a diadalvonatok (gr.)

H I R E K.

Ezredparancsnokunk újabb kitüntetései. Möller alezredes, ezredparancsnokunkat a legutóbbi napokban két újabb kitüntetés érte. Ő felsége a signum-laudissal tüntette ki, a hesseni nagyherceg pedig a hesseni vitézségi érmet adományozta neki. Ezredparancsnokunk mindkét újabb kitüntetését a március 15-iki dicsőséges j i győzelemért kapta. A signum-laudissal történt kitüntetése alkalmából május 7-ikén Albrecht Ernő kapitány, a hesseni vitézségi érem átadásakor pedig május 11-ikén Polnisch Elemér kapitány üdvözölte Möller alezredeset a tiszti étkezdében megjelent tisztikar nevében. Möller alezredesnek a Lipót rend lovagkeresztje, vas-koronarend, hadiékítményes katonai érdemkereszt, (valamennyi a kardokkal), másodosztályú német vaskereszt, másodosztályú és a tiszti vöröskeresztes kitüntetés mellett ez a hetedik, illetve nyolcadik háborus kitüntetése.

— **Változás a parancsnokságban.** Felsőbb parancsnokságunk a gyakorló hadosztály által Lembergben tartott harcászati gyakorlatok megsejmlésére Möller alezredes, ezredparancsnokot küldte ki. Távollétének tartama alatt a parancsnokságban Sztrazsovecz Arthur őrnagy helyettesítette, míg az általa vezetett első zászlóalj parancsnokságát erre az időre Keul János főhadnagy vette át. Polnisch Elemér kapitány ezred segédtiszt résztvesz a Bécsben rendezett gáz-tanfolyamon. A segédtiszti teendőket Albrecht Ernő kapitány, illetve Tilzer Richard főhadnagy látja el. Tichy őrnagy távoztával a harmadik zászlóalj parancsnokságát Fritsch Otó kapitány vette át.

— **A disz-szemle fényképei.** A május hó 4-én Ő felsége által tartott disz-szemléről készült fényképfelvételeket ezredparancs-

nokságunk megküldötte a hadseregparancsnoknak, aki táviratilag köszönte meg Möller alezredesnek a figyelmet, kifejezést adván benső örömeinek és megelégedésének, hogy a 65-ik gyalogezred ily szép emlékekkel ajánlódta meg őt.

— **Kinevezés.** Ő Felsége Frint János főhadnagyot kapitánnyá nevezte ki. Frint kapitány résztvett az ezred 1914-iki összes ütközeteiben, ahol kiváló bátorságának és vezetőképességének adta tanujelét. Súlyos sebesüléséből történt felgyógyulása után a repülő-osztaghoz került az olasz frontra. Itt is becsületet szerzett a hatvanötös névnek, amennyiben egyik fényes sikeréről hivatalos jelentésünk is beszámolt. — Tartalékos főhadnagyként nevezte ki Ő Felsége: Weinberg István, Incze József, Hegedüs Viktor és Bojtor István főhadnagyokat. Weinberg István főhadnagy mint az ezred összekötő és telefontisztje példás buzgalommal és odaadással látja el szolgálatát. Incze főhadnagy a 6-ik tábori század derék parancsnoka. Hegedüs Viktor főhadnagy a szatmári önkéntes iskolát vezeti, Bojtor főhadnagy pedig nemrég került betegen kórházba. Tart. hadnagyként: Simó Zoltán, Martin Roland, Maros Jenő és Antropius Ferenc zászlósokat. Maros, Simó és Antropius hadnagyként a tábori századoknál teljesítenek szolgálatot.

— **Uj zászlósok.** Ezredparancsnokságunk tartalékos zászlósokká nevezte ki dr. Szűk Aladár és Skodzniki Félix hadapródjelöltet.

— **Diszfokos hadtestparancsnokunknak.** A hatvanötödik gyalogezred diszfokosát május hó 15-én nyújtotta át ezredünk tisztikara nevében Sztrazsovecz Arthur őrnagy és Reich Emil főhadnagy a hadtestparancsnokunknak, aki köszönettel és örömmel fogadta a hatvanötösök megemlékezésének gyönyörű jelét.

Elöléptetés. Lenhorn Imre és László Jenő önkéntesek hadapródjelöltté léptek elő.

— **Betegen eltávozott** Barna Gábor főhadnagy.

— **A jazlowieci csata évfordulója.** Hogy röpül az idő. Már egy éve annak, hogy az orosz megindította utolsó támadását csapataink ellen. Alapjában el voltunk készülve tavaly ilyenkor az oroszok offenzívájára, csak éppen hogy arról nem volt fogalmunk, hogy az oroszok *ilyen* rendkívüli felkészültséggel fognak fellépni ellenünk. A június negyedikén, vasárnap reggeli négy órakor kezdődött háromnapos orosz pergőtűz eddig példátlanul áll ezredünk történetében. A tulajdonképeni leghevesebb pergőtűz negyedikén reggel négytől nyolcig tartott. Pár óra múlva ezredünk jobb szárnyán levő zászlóaljunk felett hatalmas fekete földfelhők ültek. Az oroszok óriási kaliberű ágyúkkal dolgoztak egész nap. Másnap ötödikén gyújtógránátokkal fegyújtották Jazlowieciét. A nagy részt faházakból álló gettó az utolsó házig leégett. Az orosz áttörés hatodikán, kedden, hajnali két órakor történt. Embereink a hosszantartó pergőtűz és gázbombák hatása alatt nem tudták az árkokat a tulnyomó ellenség hőmpölygő tömegei ellen tartani. Az áttörés után a párhuzamos vonalakban tartotta még hetediké délutánig a frontot megmaradt legénységünk Tilzer és Berán főhadnagyok géppuskás osztagainak hathatós segítségével. Végre is az általános helyzet úgy kívánta, hogy visszavonuljunk és ott hagyjuk nyolc hónapon át kiásott és megerősített állásainkat. Fájt nagyon elhagyni a kitünően kiépített várat, de megvigasztalt bennünket az a tudat, hogy az orosz drágán fizetett meg érte. A későbbi orosz hivatalos jelentés ugyanis külön hangsúlyozta, hogy nagy veszteséget szenvedtek Jazlowiecnél. (Állítólag háromezer embert vesztek ott az oroszok halottakban.)

— **Ezredfokos a pótzászlóalj tisztjeinek.** Möller aelzredes ezredparancsnok a következő pótzászlóaljbeli tiszteknek adományozta az ezredfokost: Glockner Rudolf és Lapos Géza kapitányoknak, Puhaca Radoszláv, Seeharz Guido, Mízsák József, dr. Burger Dezső, Berán Nándor

főhadnagyoknak és Paulovics Béla hadnagyoknak. Valamennyien résztvettek már az ezred harcaiban és sebesülésükből történt felépülésük után kerültek a pótzászlóaljhoz.

— **Szabadságon vannak.** Pánek Viktor és Katona Sándor főhadnagyok, Bendik Ede, Hamrák Ferenc, Harmath Sándor, Henter Miklós, Maros Jenő, Schwartz Sándor és Weisz Rudolf hadnagyok, Dicső Béla, dr. Kabácsy Viktor, Mihailow György, Várady István és Vavrik Simon zászlósok.

— **Kitüntetések.** Nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve az ellenség előtt elesett Tóth György gyalogos. Kis ezüst éremmel: Kalazi István szakaszvezető, Kiss István őrzővezető, Porkoláb Dávid káplár, és Zvara András gyalogos (elesett). Számosan bronz vitézségi éremmel és vas érdemkereszttel.

— **Állásharcaink története.** Ezredparancsnokságunk elhatározta, hogy a március és áprilisi nehéz állásharcok történetét megírta és az utókor számára megörökíti. E célból felhívta az összes zászlóalj és századparancsnokokat, hogy az állásharcokra vonatkozó adataikat, megfigyeléseiket részletesen írják le és szolgáltatassák be ezredparancsnokságunknak, amely a beszolgáltatott leírások alapján fogja az állásharcok történetét megírni. Ezek az állásharcok ezredünk történetének legérdekesebb és legdicsőségesebb részét fogják alkotni s a nagy nyilvánosság előtt is bizonyára érdeklődésre fognak találni.

— **Védő-oltás.** Felsőbb parancsra összes embereinken védőoltást alkalmazzuk a könnyen harapódzó tifusz-járvány ellen. Az oltás segélyhelyeinken folyik, ahol naponként más és más század kerül oltásra. Remélhetőleg sikerül ezzel a járványos megbetegedésnek elejét venni.

A vadász-század új zászlóaljai. Ezredparancsnokságunk Kovács Gábor és Polgár Jenő zászlósokat, akik eddig a tábori századoknál teljesítettek szolgálatot, a vadászszázadhoz helyezte. Mindketten az ezred legrégibb

zászlóaljai közé tartoznak, akiknél a kellemetlen véletlen játszott közre, hogy már eddig hadnagyok nem lettek. Kovács zászlós a március 15-iki vállalkozásnál különösen kitüntette magát és két nagy ezüstnek a birtokosa. Polgár zászlós a múlt év augusztusában már parancsnok volt az akkori portyázó különítménynek, amelyből a mai vadászszázad alakult. A nagy-, kis ezüst és a bronz vitézségi éremmel lett kitüntetve.

— **A hatodik hadikölcönre** ezredünk özvegy- és árva alapja 30.000 koronát jegyzett, Értesülésünk szerint több ilyen nagyobb jegyzésről lesz alkalmunk még beszámolni.

A dohány. Fájdalommal és szomorúsággal halljuk a szabadságról visszaérkező embereinktől, hogy odahaza mennyire dühöng a dohány-inség. A megrögzött dohányosok alig képesek emiatt szabadság-idejüket otthon kitöltetni. Idekűnn nem panaszkodhatunk, mert a dohány fasszong rendesen megérkezik s nem kell érte sorfalat állani, mint a fővárosi trafikok előtt.

Apa és fia. Negyedik tábori századunk második szakaszában szolgál együtt az ötvenéves Zapomel Antal és hasonló nevű huszonhárom éves többszörösen kitüntetett fia. Amikor a május negyedikéi dísz-szemlén az öreg népfelkelő ő felseje kérdéseire elmondta, hogy öreg kora ellenére jelentkezett harctéri szolgálatra, mert fiával együtt akart szolgálni, ő felseje maga elé hivatva a kitüntetett szakaszvezető fiút és mindkettőjüket különös dicséretben részesítette. Királyunk kísérete is látható érdeklődéssel figyelte a nem mindennapos jelenetet.

— **A hajnali kakasszó.** A harctéren nem igen bővelkedünk baromfiakban, nincsenek kakasaink, amelyek kora hajnalban felkukorékolnának bennünket álunkból. De itt vannak a kakasokat helyettesítő repülőgépek, amelyek kora hajnalban felbergetnek bennünket a motor-katagóssal, a védőágyuk pedig a repülőgépekre zúdított lövéseikkel. Ez a szinjáték naponként

ismétlődik derült időjárás esetén és rendszerint meg is bánják az oroszok, hogy jó rezerváságunkban sem engednek bennünket egy kicsit tovább aludni. Elhárító ágyuink nagyszerűen dolgoznak és gyakran érnek el sikereket. Amínap egyszerre két repülőgépet szedtek le és az azokban ülő angol és francia tiszteket embereink foglyul ejtették.

— **A rohamiskolákról.** Ezredparancsnokságunk a zászlóaljakra rohamtanfolyamokat létesített, ahol embereinket alaposan kiképezik a rohamozásra. Hasonlóképp egy külön rohamiskola századot szervezett, amely a tábori századok intenzív kiképzésével foglalkozik.

— **Két szomszédvár.** Már leaktartuk egyszersmindenkorra zárni a szatmári lányok és a komoly szándéku hős nőtelenek között hasábjainkon lefolyt levélharcot, amikor az ügyben váratlan fordulat állott be. A nyíregyházi lányok beleavatkoztak a harcba és a szatmáriakkal felakarják venni a versenyt. Ők is igényt tartanak a Ludwig-bakákra és készek megfogadni a komoly szándéku hatvanötös hős tanácsát a mamával való beszélgetésre vonatkozóan. Mi nem avatkozunk be az ily módon ujonnan feléledt vitába, hanem a maga egészében nyilvánosságra hozzuk a nyíregyházi lányok érdekes levelét, amely így hangzik:

„Olvastuk a husvéti számban a „szatmári lányok“ cím alatt megjelent közleményt, a melyben a Ludwig-bakák kézzel-lábbal tiltakoznak a szatmári lányok igazságtalan meggyanúsításai ellen.

Hát ha tényleg nőtelen-hősök a Ludwig-bakák, úgy kérjük tolmácsolják annak a tisztelt hősnek, hogy a mamák anyóssá főzéséhez legjobban értenek a nyíregyházi kislányok. Legjobb lesz tehát ha kezüket nem ígérük oda a szatmári kis lányoknak, hanem postára téve elküldik — egyenesen Nyíregyházára.

Mi aztán majd azon leszünk, hogy lassan-lassan elkormányozzuk a házasság szigetét, ahol a beleegyezési zászlókon e jel-szavak fognak tündökölni: „No

lám, mégis csak nekünk kellett beszélni a mamával.“

Legyenek szívesek tehát további üzenetünket ahhoz a komoly szándéku hatvanötös hős-höz, hogy a kezét tartalmazó tábori csomagra ne felejtse ráírni: „Vigyázat! Törékeny! Szatmár felé nem irányítható!“

Hazafias üdvözlettel
Több nyíregyházi lány.

Zászlók . . . jelszavak . . . házasság szigete . . . Szóval valószínűs háboru! Izgatottan várjuk most már, hogy mikor avatkozunk be a küzdelembe a munkácsi, beregszászi meg az ujhelyi kis lányok

— **Pihenő nap.** A háboru kitölte jó hosszú időre a heti pihenőnapot, amelyet az emberi nem kezdetleges szociális érzeke valószínűsített már meg. Ki gondolt itt a harctéren arra, hogy a pihenőnapot betartsuk. A munka szakadatlanul folyt mindig. Főparancsnokságunk azonban tekintettel az orosz front mostani állapotára, elrendelte a pihenőnap betartását, amikor is a csapat mindennemű műszaki munkálata szünetel. Az egyes csapatok a hétnek más és más napján pihennek meg. A hatvanötösök pihenő-napja történetesen vasárnapra esik.

Nem is rossz! Valamelyik napon embereink erősen dolgoztak az állás megerősítési munkálatain. Cölöpöltek, drótoztak, ástak, turtak, hánytak, vakartak, szegelték és még tudj' Isten micsoda zajjal járó munkát végeztek.

Javában folyt a munka, amikor egy orosz tiszt közeledett a dróthoz és hangos szóval megkérte bakáinkat arra, hogy csendekben dolgozzanak, mert az orosz tisztek *aludni akarnak.*

— **Az ezredzenekar hangversenyei.** Ezredzenekarunk napoként felváltva hangversenyez zászlóaljaink tábori körletében és az ezredparancsnokság állomáshelyén. A változatos és gazdag műsorral derék zenészeink mindig általános tetszést váltanak ki a nagyszámú hallgatóságból, akik láthatóan örülnek a vidító muzsikászonak. Úgy érezzük magunkat mint Pesten a Weingru-

bernél — csak a szép nők hiányzanak, hogy teljesen a városlígtében képzelhessük magunkat.

— **Soltész tiszthelyettes.** E helyen rendszerint meg szoktunk emlékezni ezredünk valamelyik kiváló altisztjéről. Ezuttal a vadászszázad vitéz tiszthelyettesére Soltész Józsefere került a sor. Soltész tiszthelyettes még a java-korbeli standbeli katonák közül való, akiknek fellépésein és mozdulatain még meglátszanak a béke-időbeli szigorú katonai nevelés nyomai. Harmadszor van már künn a fronton. A mozgósított ezreddel jött ki és künn volt nov. 21-ig, amikor gyalogsági golyótól megsebesülve kórházba került. Egy hónapi kórházban lét után újra kijött a Tarnow alatt állomásozó ezredhez, majd az ezreddel Bukovinába vonult és résztvett a harasymowi súlyos ütközetben. A május kilencedikétől tizenötödikéig tartó nehéz harcok után tüdőgyulladásba esett. Harmadik ízben 1916 aug. 23-án jött a frontra és azóta állandóan a vadászszázadnál van. Példás katona és kiváló kiképző, akinek nagy része van a vadászszázad embereinek fegyelemre nevelésében. Bátor és elszánt katona, a változatos percekben akaratának ura. Számos kitüntetést szerzett. Egy-egy kis ezüstöt a grodeki és harasymowi ütközetekben, a nagy ezüstöt Rudnik mellett, a bronz vitézségi érmet pedig a téli állásunkban. Legutóbb pedig ő felseje az arany érdemkereszttel tüntette ki a vitézségi érem szalagján, ezzel jutalmazván meg hosszú, kiválóan kötelességtudó szolgálatát. Soltész tiszthelyettes már békeidőben is állandó kiképző volt az önkéntes-iskolákban és ezredünk számos tisztje részesült az ő kezei alatt az első kiképzésben.

— **Csendesen csak csendesen.** Tudvalevően a második zászlóaljnál „győzni fogunk“ jelszóval kell minden jelentést bevezetni. Legutóbbi állásunkban a második zászlóalj árkai voltak legközelebb az ellenséghez, néhol olyan közel, hogy minden szó áthallatszott a szemszédos árokba. Egy ilyen közeli árokban járdogált korom-sötét éjszaka a vízi-

táló tiszt. A lóresnél álldogáló figyelő őrs észreveszi a közeledő tisztet, feléje hajol és halkán, valósággal lehelletszerűen a fülébe sugja:

— Győzni fogunk vitéz hadnagy ur . . . (Nehogy az orosz is meghallja!)

— **A munkácsi lányok.** Sejtésünk valóra vált. Alig fejeztük ki abbeli aggodalmunkat, hogy a lányok háborujába minden valószínűség szerint beavatkoznak a munkácsi, ujhelyi és beregszászi lányok is, amikor a posta kikézbcsitette nekünk a munkácsi lányok hadüzenetét. A fontos diplomáciai okmányt szószerint itt adjuk:

„*Kedves Ludwig-baka!*

A „Ludwig-baka“ legutóbbi számainak figyelemmel kísérvé megdöbbenéssel és megbotránkozásal vettük észre, hogy a vitéz hatvanötös „névtelen hősök“ csakis a szatmári kis lányokkal foglalkoznak. *Est nem tőrjék!* Miért részesülnek a szatmári kis lányok előnyben? Talán ők szebbek és kedvesebbek magukhoz mint mi? Nekünk régebben szerzett jogaink vannak a hatvanötös hősközhöz mint nekik, mivel háziezredünk s csak rövid ideje vannak Szatmáron, máris megfedkeznek rólunk a szatmári kislányok kedvéért.

Gondolják, hogy csak őket érdekli a rózsaszínű paroli? Tévedés! Pirulva bevalljuk, hogy nagyot dobban a szívünk, ha egy véletlenül idekerülő hatvanötössel találkozunk. Már hónapok óta mindig rózsaszínű parolinról és azok viselőiről álmodunk s alig várjuk álmaink megvalósulását. — Reméljük megbánják eddigi viselkedésüket és ismételtelen szívökbe fogadják a hűséges, háttérbe szorított munkácsi kis lányokat.

Ha háboru után békét akarnak, akkor közöljenek velünk egy pár jó címet, hogy a *mamával* mi is beszélhessünk.“

Hazafias üdvözléssel
(Aláírások.)

A munkácsi kis lányok háboru utáni hadüzenetére jól megfontolt válaszjegyzékünk a következő:

Belátjuk a hibát, amit elkövetek a munkácsi kis lányok azzal,

hogy teljesen megfedkeztek rólunk, a volt háziezredről s csak a háboru harmincharmadik hónapjában jutottunk ismét eszükbe. De megbocsátunk! Ugy tekintjük, mintha mindig ránk gondoltak volna. Magától értetődően békét akarunk a háboru után, hiszen nem azért fogják megkötni a békét, hogy otthon belháboru várjon bennünket, de lássák be a munkácsi kis lányok, hogy címeiket egyelőre nem közzölhetjük, mert hiszen ma még háboru van és nem akarjuk szaporítani ezredünk özvegyeinek számát. A béketárgyalások tartamára azonban már most készséggel felajánljuk jó szolgálatainkat. Még csak ennyit: Megemlékezésük nagyon jól esett nekünk.

— **Kitüntetés.** Az ezred kiképző csoportjánál kifejtett eredményes munkájának jutalmául Ó Felsője *Krupla* Lajos tiszthelyettest az arany érdemkereszttel tüntette ki. Az ezredbeli marsformációk jelenlétében és ünnepség keretében a hadosztály kiképző csoportjának parancsnoka *László* alezredes tüzte a kitüntetett mellére — több rendbeli vitézségi érmei mellé — az újabb kitüntetés, kiemelte *Kruplának* úgy harctéri, mint a kiképzésnél elért érdemeit. Ezután az ezred kiképző csoportjának parancsnoka *Günther* kapitány üdvözölte melegen a 65-ösök nevében a kitüntetett tiszthelyettest.

— **Möller induló.** Lebovics Sándor zászlós által írott szövegre *Klicka* József ezred-zenekarunk népszerű karmestere indulót szerzett „Möller-induló“ címmel. A „Möller induló“ a Zita katoná-otthon megnyitása alkalmával adta elő zenekarunk első ízben.

— **Utban a frontra.** Lázás munka folyik a kiképző csoportnál. A marsok méltók akarnak lenni a táborig ezredhez s erősen dolgoznak, hogy annak magas színvonalát megközelítsék. Állandóan folyik az állásépítés; a kézi gránát gyakorló térről és az ujonnan épült éles kézi gránát dobó állásról — ha nem éreznők a szó súlyát — azt mondhatnók, hogy a legfínnyásabb igényeket is

kielégítik. Új lövőtér is épül, hol a baka alaposan kitanulhatja a lövés minden csinját-binját. A L folyón az új lövőterre a pionirok erős hidat építenek. A parancsnok *Günther* kapitány mindenütt ott van, vezeti és irányítja az erős munkát, melynek kell, hogy sikere legyen.

— **Gyűjtünk az ezredmuzeumnak.** Felkérjük ezredünk minden egyes tagját, hogy a birtokukban levő minden olyan tárgyat, akár külső alakjánál, akár ritkaságánál fogva a megörzésre érdemes szolgáltatassa be ezredünk muzeumának, amely kiállítását óhajt rendezni ezredünk özvegy és árva alapja javára. Sapkajelvény, diszes gomb, fegyver, s minden tárgy, amelyet az oroszoktól zsákmányoltunk értékes s ilyeneket ezredünk muzeuma hálás köszönettel fogad.

— **Új jelvények.** A vadászszázad rövid időn belül a géppuskásokéhoz hasonló jelvényt fog kapni zubbonyára. A jelvény egy karabély, tör, drótvágóolló és bombából van alakítva, felette pedig a korona. Az új jelvényt, melyet felsőbb parancsnokságunk már jóváhagyott — készítés alatt áll.

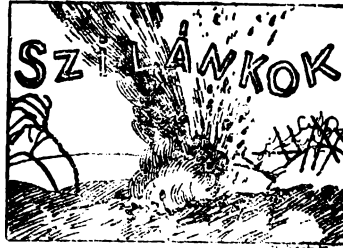
— **Ügyvéd kerestetik.** Az orosz forradalom első napjaiban a lövészárokban levő katonák, nagyon keresték a barátkozást a mieinkkel. Minden tekintetben kedvünkben igyekeztek járni. Egy alkalommal átküldték hozzáink egyik altisztjüket, aki előadta, hogy hajlandók részünkre az állásaik mögött levő nagy galíciai városban mindenféle szükséges holmit sőt trafikot is beszerezni. Bakáink kaptak az alkalmon és átadták a pénzt az orosznak, aki pontosan elhozta a bevásárolt holmit. Így folyt a bevásárlás hosszú ideig. Aknavetőink azonban egyszer erősen dolgoztak, amiért az oroszok megharagudtak s többé nem jöttek pénzt kérni a beszerzésre, sőt a nekik bevásárlás céljából adott negyven koronát sem adták nekünk vissza. (Valószínűleg nincs bátorságuk visszahozni.) Bakáink most nagyon neheztelnek a szomszédra, siratják pénzüket, de még nem vesztették el minden reményüket. Biznak

abban, hogy akad majd egy jó ügyvéd, aki egy jó sikeres éjjeli vállalkozás útján hajlandó jogtalan visszatartott pénzünket behajtani. A behajtással felmerülő költségeket készséggel megtérítik.

— **Tábori postánkról.** A 618-as számú cs. és kir. tábori posta további intézkedésig nyitva áll a magáncsomagforgalom számára. Ez idő szerint tehát a fennálló szabályok figyelembevételével ezredünkhöz magáncsomagok feladhatók. Az árumintaforgalom ellenben tábori postánk útján zárva van, ami azt jelenti, hogy 35 dekás csomagokat ez idő szerint nem lehet feladni. Itt jegyezzük meg, hogy tábori postánkon kaphatók a művésziesen kiállított öt filléres hadsegélyző bélyegek is. A bélyegek ezredünk posta al-tiszteje által megrendelhetők.

— **A tábori lelkész meg a muzsikások.** Nemrég érkezett csak meg ezredünk új református lelkésze és máris beleette magát többek között muzsikusaink kegyeibe. Jókedélyű fiú, így hát nem is csoda, ha szereti a muzsikásokat, ők megint viszont a lelkész urat. Pünkösd vasárnapján már korán reggel odaállt a banda a lelkész ablaka elé és húzta a szebbnél-szebb nótákat. A muzsikászó felverte álmából a tábori lelkészt. félrehuzta a dachpapi spalettát ablakán és kimosolygott a cigányokra, akik boldogan húzták a nótát egy jó üveg snapsz, vagy cigaretta biztos reményében. Közben a tábori lelkész felöltözött és kijött a muzsikásokhoz.

— Köszönöm fiaim — mondotta — a szép májusi muzsikaszót. Ti azzal szolgáltok engem amivel ti birtok, a muzsikával, én is azzal szolgállok nektek, a mivel én rendelkezem, egy prédikációval. És tüstént bele is fogott ajtatos szónoklatába hithű és erkölcsös életre buzdítva a derék muzsikusokat, akik a prédikáció folyama alatt lassan-lassan elsompolyogtak a tábori lelkész színe elől és a következő pillanatokban már a szomszédos tiszti épület előtt húzták a pattogó indulót. Így uszta meg új tábori lelkészünk egész olcsón a pünkösti-ébresztőt — egy egyszerű *prédikációval*.

§ **Légből kapott hír.** Két sarzsi sétált a minap a szélesen elterülő galiciai rét pázsitján és nagyban élvezték a tartalék csendjét Egyszerre csak megjelent a fejük felett egy orosz repülőgép és egy csomó rőpiratot zuditott a fejükre.

Az egyik sarzsi kezdi olvasni a magyar nyelvű rőpiratot, amely szokás szerint tele volt orosz hazugságokkal.

— Oszt hiszed-e koma, amit ez az irás mond? — kérdi a másik sarzsi érdeklődéssel.

Hiszi a fene — feleli a kérdezett közönséges *légből kapott* koholmány az egész.

§ **A pergő tűz.** Megérkezett az új tábori lelkész az ezredhez és az ezredorvos szobájában töltötte az első éjszakát. Azaz csak töltötte volna, mert azt csak nem nevezhetjük töltésnek, hogy az egész éjszakát nyitott szemmel virrasztotta át Isten szolgája.

Éjszaka történetesen az orosz tűzértség többet lőtt a kelletténél. Minden órában leadott legalább négy lövést.

A tábori lelkész — akinek ez teljesen szokatlan volt eleinte ide-oda forgott kemény ágyában, majd felült, később felöltözött és izgatottan járt föl és alá a szobában.

Az ezredorvos aludt. Ez még jobban izgatta a főurat, mert egyszerre csak így keltette fel a lakótársát:

Te doktorkám — mondta remegő hangon — *pergő tüzet ad le az orosz tűzértség.*

— Ugyan kérlek hagyjál aludni felelte az ezredorvos hiszen alig lőtt még egy párat Szó sincs pergőtűzről

— Jó jó kérlek — aggodalmaskodott a páter *de legalább is úgy kezdődik.*

§ **A praktikus tisztiszolga.** Egyik pótzászlóaljnál beosztott nős tisztünk elküldte legényét a Jánost a postára három levéllel és átadott neki egy koronát, hogy ragasszon mindegyikre egy darab 15 filléres bélyeget, vagy három darab 5 fillérest.

Nemsokára visszajött János és átadott gazdájának tíz fillért.

Hát a többi hol van?

— Bélyeget vettem rajta oszt ráragasztottam mindegyik levélre három tízfilléres bélyeget.

De miért éppen a dupláját te szerencsétlen flótás?

— Hát tetszik tudni, láttam, hogy a levelek ugyanis *hasamenek*, hát mondok ebben a nagy drágaságban legalább *marad bélyege a naccságának is.*

§ **A statisztika** Abból az alkalomból, hogy az ezredünk mögött elhelyezett elhárító üteg már vagy félútat orosz repülőt tett ártalmatlanná, mesélte az egyik Wolhyniában harcoló tisztársunk a következő esetet:

— „Bosszantott nagyon bennünket, hogy a repülő-elhárító üteg már hetek óta még csak az orosz repülő közelébe se tudott lőni, hát megkérdeztem az üteg kommandansától, hogy mikor lövik le az első repülőt.”

Ja kedves barátom, felelte a monoklis tűzérőhadnagy, a dolog nem olyan egyszerű A statisztika szerint csak minden *nyolcszer* kilőtt lövedékre esik *egy* ellenséges repülő.

— No és ti hányadik lövedéknél tartok már? — kérdeztem kíváncsian.

— Mi még csak a kétszázadiknál tartunk. felelte nagy lelki nyugalommal és rágyújtott egy egyiptomi dritteszortéra

§ **Kinos félreértés.** Harmadik tábori századunknak népszerű és közkedvelt parancsnoka: *Tudja* Géza hadnagy. Őt kereste valamelyik nap egy tűzér hadnagy, akinek a harmadik század körletében levő megfigyelő-helyre kellett mennie. Az útjába akadt első embert megkérdezi:

Othon van a századparancsnok ur?

— Igenis hadnagy ur.

Hogy hívják?

Hadnagy ur Tudja.

— Nem tudom!!!

— Hát Tudja hadnagy ur.
— Mondom, hogy nem tudom!

— Ne tudja hadnagy ur, hogy hadnagy ur Tudja!

— Ne beszéljen annyit, mert lecsukatom — dühösködött már a tűzérhadnagy.

— Nem beszélek. De hadnagy ur nem tudja, hogy tudja, hogy hadnagy ur Tudja.

— Azonnal lecsukatom szemtelen fickó — rílvált rá most már magánkívül a hadnagy. A nevét mondja.

— Hadnagy ur Tudja és hadnagy ur még mindig nem tudja, hogy hadnagy ur Tudja is tudja, hogy hadnagy ur tudja tudom, tudod, tudja, tudjuk...

A kellemetlenné váló vitának Tudja hadnagy megérkezése vetett véget, aki nevének többszöri tulhangos emlegetésére a vita színhelyén megjelent és a dühtől lihegő tűzérhadnagynak bemutatkozott, a megzavarodott bakát pedig elküldte két hétre az üdülő telepre hogy magához térjen.

§ **Egy kis félreértés.** A zászlóaljparancsnok kapitány vizitálni ment éjjel a lövészárkot. Éppen egy italos századparancsnok századához ért, amikor egy ácsorgó alakot pillantott meg a holdfényben.

A kapitány hársányan rászólt:

— Hadnagy ur itt áll?

— Ittam... minek is tagadjam... felelte lemondó őszinteséggel a hadnagy és nyomban megtette előírásos jelentését.

§ **A trénnél.** Szabadságra ment egyik főhadnagynak. A nagy trénnél tréfásan kérdezte az egyik őrmestertől:

— No őrmester hát maga meddig lesz még a trénnél? Nem elég volt még?

— Kérem főhadnagy ur... utóvégre nem lehetek mindig a hinterlandban — mondta az őrmester — mire a főhadnagy már nem tudott hirtelen válaszolni.

Szerezzünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludwig-baká”-t a hatvanötösök táborig életének hú és szórakoztató krónikásként.

Együtt az első százezer! Ezredünk özvegy és árva alapja immár meghaladja a 100.000 koronát. Az alap rohamos emelkedése a minden téren kifejtett buzgó tevékenység eredménye. Míg az első harmincezer koronához teljes két év volt szükséges, addig hetvenezer korona öt havi munkának az eredménye. Ilyen tempó mellett remélünk lehet, hogy a második százezer koronára nem kell sokáig várakoznunk. A Ludwig-baka szerkesztősége jóleső érzéssel gondol arra, hogy az első jelentős eredményhez az alap növelése érdekében kifejtett tevékenységével szintén hozzájárulhatott.

— **Nagyobb befizetések.** Ezredünk markotányos üzlete e napokban fizetett be 5000 koronát tiszta nyereségének első részleteként. Ez a tény a markotányos üzlet élet valóságát és Katona főhadnagy ügybuzgóságát bizonyítja, akinek nagy része van abban, hogy az üzlet alapunknak ilyen szép jövedelmet biztosít. Lapunk kiadóhivatala ismét egyezer koronát fizetett be az özvegy és árvaalap pénztárába.

— **Érem-illeték felajánlás.** E helyen közöljük ezredünk ama tagjainak névsorát, akik vitéségi érdmük után járó illeteiket a háboru tartamára az özvegy és árva alap javára ajánlották fel belátva azt, hogy a kitüntetéseknel az azzal járó megbecsülés és nem az illetek az értékeesebb. Reich Emil főhdgy (havi 15 K.) Tudja Géza, Rajtik Miklós, Labancz Ferenc, Frankfurt Sámuel, Hamrák Ferenc (7.50—7.50 K.) Harmath Sándor (30 K.) Schwartz Sándor és Dr. Kerekes Béla hadnagyok, Dr. Kabáczy Viktor, Kirsch Sándor (15—15 K.) Földes Andor, Polgár Jenő. Friss Manó, Pertzián István,

Klein Adolf, Dr. Bartos Mihály és Szirmay István zászlósok (7.50 7.50 K.) Spandl János számv. őrm., Kulcsár János őrm. (7.50—7.50 K.)

Legutóbbi kimutatásunk óta a következő újabb adományok folytak be: Markotányos üzlet 5000 K, Ludwig-baka kiadóhivatala 1000 K, Ezredtörzs tisztí étkedjének perselyéből 250 K, az ezred kiképző csoportjának sylvester esti tisztí gyűjtése 200 K, Miskolczi Kereskedelmi Részvénytársaság (László Ede főhadnagy útján) 100 K, Arthur Edler v. Kochen kapitány (Bécs) 20 K, Gyuricza Andrásné gyűjtése (Tiszadob) 60*75 K, (A gyűjtőíven nagyobb összeggel özv. Torday Józsefné és Hunyor Béla szerepel.) Weidlich Pál Miskolcz 50 K, Nagy Miklós Miskolcz (László Ede fh. útján) 40 K, Biehn János Rabitz és Vasbeton építő osztálya Budapest 10 K, Goldfinger Gábor főszerkesztő Budapest 10 K, Salzberger Adolf Munkács (László Ede fh. útján) 30 K, Landes Vilmos hadnagy 180 K, Kuna Elemér szolgabíró Ratkó 10 K, Muraközy Tivadar Ratkó 10 K, Katona Sándor főhadnagy 10 K, Pauer Arnold premontrai kanonok Szombathely 20 K, Weisz Arthur Érsekújvár 10 K, dr. Rosenwasser Miksa orvos Tarczal (László Ede fh. útján) 10 K, Spiegel Klári Bárcza (Abauj m.) 10 K, Schönstein Róza Saujhely 5 K, Hecht Etelka és Blanka Mezőzombor 5 K, Engel Sándor Nagyhalász 3 K. Ezen gyűjtésünk összege: 1643 korona 75 fillér.

Valamikor pénzen vették a katonát. Ma a pénz is elmegy katonának, hogy harcoljon a győzelemért.

Az öt előző hadikölcsön eredménye öt ragyogó diadala volt a magyar nemzet gazdasági erejének és hazafias készségének.

A pénzt csak kölcsön adjuk, de hazafias készségünk gyümölcse és dicsősége örök birtokunk.

Jegyezzünk hadikölcsönt!

HARCTÉRI FIGURÁK.

— Cikk-sorozat. —

7.

Az urlovas.

Ot lépést se megy ló nélkül. Még oda is lóháton szeretne menni, ahová pedig rendszerint az urlovasok is — gyalog mennek. Beképzelt ember. Beképzeli először, hogy a kincstári ló a saját tulajdona. Beképzeli, hogy a kincstári ló az egy ló, pedig csak egy rongy gebe, amelyiknek a hátulso lábainál csak az elülsők rosszabak. Végül beképzeli magának külön-külön, hogy ő egy *ur* és, hogy *lovas*. Főkép az utóbbit vonja kérdőre a szakértő, akinek égnek áll a haja, ha látja az „urlovast“ görnyedt háttal, összehuzott lábakkal dőcögni a lovon. Ugy rázza a ló, mint valami pesti villamos. A nézőnek belefájdul a feje. Nem értjük, hogy tud a kocalovas reggeltől estig a lovon ülni és folyton hajszolni a lovat. A rossz nyelvek különben már azt rebesgették, hogy a kocalovas halálraitelt lova már hajlandó volna jótékony célra bizonyos adományt adni — ami tőle tellik — csakhogy engedjék a gazdáját minél előbb szabadságra.

Szemtanuk mesélik, hogy látták, amint az „urlovas“ leszállt a lováról, amikor egy autó jött vele szembe.

Megkérdezték tőle, hogy miért száll le mindig ilyenkor

— Nagyon egyszerű — feleli az urlovas — a *lovam nagyon félénk természetű*.

8.

A tréntiszt.

Az ember azt hinné, hogy az ezred tréntisztnek jól megy a dolga, hiszen nincs a lövészárookban, nem fűtyülnek a füle mellett a fegyvergolyók, meg a nehéz gránátok. Mondom csak azt hinné az ember.

De ha beszélsz a tréntiszttel, hát eláll a szemed, hogy mennyit panaszkodik. Hogy mennyi a mérge az öreg, süket, vak és fogatlan kicserélt trénkocsisokkal. Hogy reggeltől késő estig dolgozik, mérgelődik, szaladgál, ugys mint kantinos, mint állatorvos, mint trénkommandáns, baraképítő, földmivelő és állattenyésztő, konyhakertész és üdülőotthon-igazgató főorvos.

A trénkommandáns panaszait mindig van aki meghallgassa, mert a vendégekből soha ki nem fogy. Nap-nap után egy csomó vendég jár nála, akik kiisszák borát, szapszát, megesznek minden enivalót, elszívják a cigarettáját és elnyerik a kártyán a pénzét.

Majdnem minden nap így sóhajt fel a trénkommandáns:

— A fene vinné a vendégeket . . . Ha még egy vendég jön — kidobom egész egyszerűen még ha az atyauristen is

Senki se tud ugy káromkodni, mint a tréntiszt. (Hogyne, hisz állandóan kocsisokkal érintkezik!) Aki huzamosabb ideig a tréntiszt társaságában volt — azt hiszem mondanunk se kell — maga is megtanul káromkodni. Észre se veszi: ráragad.

A tréntiszt nincs megelégedve a sorsával, mint ahogy senki sincs kibékülve a helyzetével.

Mindenki egy fokkal hátráb szeretne lenni. Az ezred tréntiszt is a hadosztály mögött szeretne lenni, egy csendes erdő mélyén egy kis vadászkastélyban — távol a világ háboru zajától.

A tréntiszt folyton panaszkodik és nem veszi észre, hogy mialatt a többi tisztársra a pergő tűz alatt nyög, azalatt ő Lembergben jár disznót vásárolni. Pedig a két dolgot közt nagy a különbség.

9.

A hidász.

Civilben a bank kettős könyveit vezette reggeltől estig, vagy könyvnyelmu váltónkat számolta le, legforóbb napjai közé pedig a bank mérlegcsinálási napjait szamította — most pedig a háboruban hidakat, drótakadályokat, házakat, barakokat, fedezékeket, fürdőket épít, fest, tisztít és robbant, levelező lapra házhoz jön. Szóval minden. Vagy száz egynéhány embere ezerféle helyen dolgozik. És amit a pionirek dolgoznak az mindig sürgős, égetően sürgős. Mi következik ebből? Hogy a pionirek nem dolgoznak soha eleget, holott talán ez az egy osztag az, amely a háboru eleje óta nem tudja mi a — pihenés. Tekintettel éppen arra, hogy így széttépik a pionértisztet, persze idővel az idegei is megtépázódnak. Ideges lesz. Nem tud őt percig egy helyben ülni. Folyton szivarozik és szivarral a szájában futkározik, mint egy — kengyelfutó.

Azaz, hogy többet mint egy kengyelfutó, mert ő már három éve folyton szalad. (A rükcugról ne is beszéljünk, ami az ő specialitása.)

Amikor végkép ki van merülve, leül egy rókalyuk mellé, a feje bubjára csapja kis, gyűrött sapkáját, pislog a jobb szemével, fejbőrét ide-oda mozgatja és ezt mondja:

Bizonyisten én rövidesen megőrülök. Vagy ha nem örülök meg, hát maródit jelentek, mert *eső* a strapát már nem bírom tovább.

Ezt mondja már három éve, de se az egyik, se a másik fenyegetését nem váltja be, mert ő alapszabályában véve mégis — egy jó fiu.

Stank Arthur dr.

Ludwig-baka nóták.

Hetedik sozozat. —

Ebben a nótában is megjele-
nik az elmulás fájó gondolata.
Halála előtt egy utolsó csókot
kér a Ludwig baka

Vihar a levelet ide-oda fújja,
A Ludwig-bakáuk szomorú a
[sorsa.

Ma még piros élet,
Holnap fehér álom,
Ne sajnáld a csókotat
Gyönyörű virágom.

A menetbe beosztott maszinszta
igy dalol a babájának:

Játszik a szél hej de
Játszik a szél
A Szamosnak vízében,
Játszik a lány hej de
Játszik a lány
A géppuskás ölében.
Játszál babám ugysem soká
Játszadozol már,
Jövő hónap hatodikán
Csataterén leszek már.

Előszertettel éneklük bakáink
a következő pattogó ütemű vig
nótát is a szatmári csárdáról.

A szatmári csárda
Cserep-zsindelyes
Benne a szeretóm
Szoba-mindenes.
Minden a kezére
Rá van bízva,
Csak a szerelem
Van eltítva.

Aki a szerelmet eltíltja
Az Isten áldása
Nincs rajta.
Mert a szerelemnél
Nincsen nagyobb titok
Érted kis angyalom
Meghalok.

A messze idegenben küzdő
magyar baka honvágya jut kife-
jezésre a következő nótában:

Galícia határain
Hideg szél jár éjjel
Küzködik a Ludwig-baka
Gyilkos ellenséggel.
Magyarország felé fordul,
A szeméből könny csordul,
Édes hazám nyugodj, álmodj
Álmodd meg a boldogságod,
Mégvéd ez a tábor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cs. és kir. tábori posta 618.

P. I. tábori posta 318. Igaza van. Meggyőződünk róla. A lapot megindítottuk a közölt címre. — K. N. S. M. G. V. Csak akkor küldhetjük a lapot, ha külön előfizetést nyit, mert különben az egész ezrednek ingyen kellene adni az újságot — B. K. Jolsva. Ne kívánjon lehetetlen! Hát lehet ebben a buval borított világban humorizálni? — Dr. Sz. főhadnagy. Hálás köszönet az odaadó munkáért Sajnos ennek az ügynek nem szentelhettünk akkora teret. Szívesen vesszük közreműködését. — Harctérről. Galiciai reklám. Nem közölhetők. — T. I Szatmár M. G. Megrendelését eddig csak levélben vettük. Előfizetési díj nem érkezett. — K. G. Töprengésének itt szorítunk helyet: — Vajjon mennyi spóresz bora lehet Harcsának? — Nábor II. A későbbiek talán sikerrel biztatnak. Ez még nem üti meg a mértéket. S. K. „Bor-ura dér.” Honnan szedte ezt a közmondást? — V. Ella Budapest. Köszönjük a figyelmet. Kérését teljesítettük. Majd szerzünk valahol egy példányt. — G. G. Budapest. A delejowi csatában résztvevett egyes emberekről képtelenek vagyunk felvilágosítással szolgálni. — S. I. szabványos lépcső parancsnok. No-no! Ma már a manipulánsi állás se fenéig tejfel, különösen amikor a csapatkeresztre kell igényt szerezni. — Gy. A. Tiszadob. Fáradozáért fogadja hálás köszönetünket. A gyűjtest más helyen nyugtatjuk. A lapokat megindítottuk. — L. S. Nyiregyháza. Még nem kaptuk meg. Sokkal célszerűbb lett volna közvetlenül kiadóhivatalunkhoz küldeni. A. B.-né Gáva. Ilyen nevű önkéntesről nem tudnak ezredünknel. Tessék talán a pótzászóalznál (Szatmárnémeti) panaszt emelni. Ha lehet ott utána

járnak. — L. E. főhadnagy. Munkájának eredményét özvegy- és árvaalapunk rovataiban találja. Ha mindenki követné a példáját, hamarosan meg volna a második száz-ezer. — S. M. Nem közölhetők. — Sch. R. Saujhely. Mint látja már feleszmélt és Stockholmból írt. Üdvözlétét küldi önnek is. — J. H. I. R. 5. Tudósításait várjuk. G. Gy. Búdszentmihály. Az aug. 31-iki delejowi csatában eltűntekről mi nem szolgáltatathatunk közlelbi adatokat. — Munkácsi kisleány. Húsvéti jókívánatait egy kissé későn érkeztek. De azért köszönjük. Felretettük — pünkösdre. — M. S. I. R. 5. Ezt a témát már a háboru első hónapjában agyoncsépezték. — Tiszamenti kisleány. Megértjük ohaját. Mi is ezer örömmel fogjuk elkészíteni a béke-számot. — Sz. A. Folytassa bátran.

Szerkesztő: MUNK ARTHUR dr.

Hol kapható a Ludwig-baka?

Budapest: Lampel Róbert és fia könyvkereskedés (Andrássy-ut 21 szám.)

Beregszász: Schwartz dohány-nagyfőzde (Piacz-tér).

Besztercebánya: Machold F. könyvnyomda, könyv- és papirkereskedés.

Kalusz: markotányos üzlet (vezetők Iván Kornél és Lax Arthur főhadnagyk).

Miskolcz: Ferenczi B. könyvkereskedés (Széhenyi-utca).

Munkács: Pannonia könyvnyomda és újságkiadóhivatal (város-ház épület).

Nyiregyháza: Ferenczi könyvkereskedés. (Városház-épület).

Sárospatak: Főiskolai könyvkereskedés.

Sátorlajuhely: Lőw Mihály újság-főelárusító.

Szatmárnémeti: Huszár Aladár könyvkereskedés (Deák-tér).

Sztryj: Pályaudvar kövvyosztály.

Katonai

egyenruhák, bundabélésű köpenyek, kabátok, mellények, zubbony, breeches-nadrág, pantalló, sweaters, téli meleg alsóruhák, meleg harisnyák, hálószők, fül- és nyakvédők, sapkák, csákok, nyakravalók, kardok, kardbojtok, kardkötők, keztyűk, rendjelek, szalagok, bőrneműek, összes szíjzat és felszerelési cikk, szóval minden, ami a táborban szükséges, jóállás mellett, legjobb minőségben beszerezhető

Tiller Mór és Társa

cs. és k. udv. szállítóknál

BUDAPEST,
IV, Váci-utca 35. szám.

A legegánsabb szabás
TILLERNÉL kapható; mű-
vészi kiállítású egyenruhák
a legtartósabb és legszebb
kelmékéből csak TILLER-
NÉL készülnek.

Szabadságolt tisztok első utja
A NEM-
ZETI **ROYAL ORFEUM**-ba
vezet. **NAGY ENDRE** konferál.

TÖRLEY PEZSGŐ

EMKE KÁVÉHÁZ

Szabadságolt tisztok találkozó helye!
BUDAPEST, VII. KER. Esténként **BRASSÓI KOZÁK**
ERZSÉBET-KÖRUT 2. **DANI** zenekara hangversenyez

Tábori csomag
DIANA
sósorszesz nélkül
el sem képzelhető.

DIANA
Kereskedelmi
Részvénytársaság
BUDAPEST,
Nádor-utca 6. sz.

GAMBRINUS

Kafé - Restaurant. Erzsébet - körut.

A magyar királyi postás zenekar min-
den délután és este hangversenyez,
a karmester személyes vezetése
mellett. o o o Különtermek.

Tulajdonos **OLÁH GYÁRFÁS MIHÁLY.**

LYSOFORM

Minden katona tudja már, hogy mi a